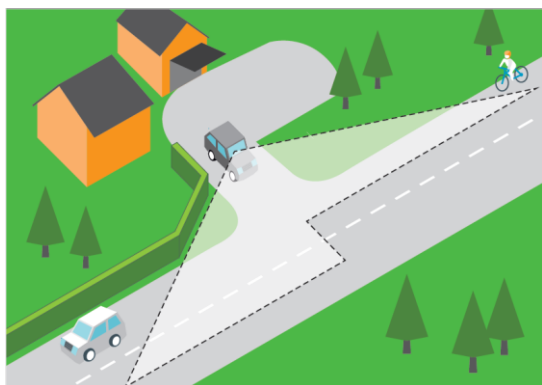

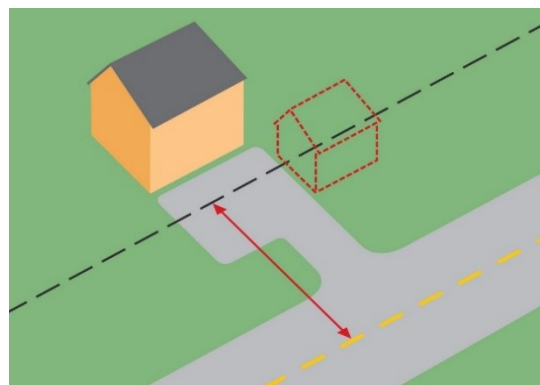
Digitale tjenester for:

Søknad om avkjørsel

Søknad om dispensasjon fra byggegrense

Illustrasjoner; Avkjørsel til offentlig veg

Byggegrense mot offentlig veg

Innhold

1 Kort om tjenestene	2
Viktig informasjon om tjenestene	2
Hvordan få hjelp og mer informasjon, Videreutvikling	3
2 Informasjon til søkere og søknadsskjema	3
3 Saksunderlag	4
Veiledning til saksunderlagene:	5
4 Fordeling av søknader til riktig vedtaksmyndighet	5
Søknad om Avkjørsel – digital fordeling	6
Søknad om dispensasjon fra byggegrense – digital fordeling	6
5 Ikke alle grunnlagsdataene er digitalisert – konsekvenser og kompromisser i søknadsløsningene	7
Mottak av søknader hos vedtaksmyndighet	8
6 Kort om bakgrunn, prosjekt og pilot	8
KS og Statens vegvesen samarbeider om søknadsløsninger	8
Samarbeidet mellom KS og Vegvesenet har mange fordeler:	9

1 Kort om tjenestene

Søknad om avkjørsel og Søknad om dispensasjon fra byggegrense er nasjonale tjenester for å kunne søke om slike tillatelser fra offentlig veg. Det er mulig å søke på både riks-, fylkes- og kommunale veger i disse tjenestene.

Tjenestene er åpnet for bruk for alle landets kommuner. Fram til åpning har tjenestene vært prøvd ut i pilotkommunene Os i Hordaland, Bergen og Stjørdal.

Det kreves innlogging for å komme inn i selve søknadsskjemaene. Veiledningsstoff og søknadskjema ligger tilgjengelig her:

<https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/langs-veien/soknad-om-avkjørsel> og

<https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/langs-veien/soknad-om-dispensasjon-fra-byggegrenser>

[Hovedside](#) / [Trafikk](#) / [Langs veien](#) / [Søknad om avkjørsel](#)

Søknad om avkjørsel

Planlegger du å anlegge, endre eller utvide eksisterende avkjørsel må du søke om tillatelse til det.

Send inn søknad om avkjørsel

Når du har all nødvendig informasjon kan du sende inn søknaden.

Hva må søknaden inneholde?

For at vi skal få behandlet søknaden er det viktig at vi får tilsendt all nødvendig informasjon sammen med søknaden.

Dette må du tenke du på

For at kjøring inn og ut fra en eiendom skal skje på en trafiksikker måte, stilles det krav til blant annet sikt og utforming av avkjørselen.

Hvem behandler søknaden?

En søknad om avkjørsel blir behandlet av enten Statens vegvesen eller kommunen.

Svar på søknaden

Blir søknaden din godkjent vil du få en avkjørselstillatelse som er gyldig i tre år. Blir den ikke godkjent har du anledning til å klage.

Figur 1; Inngangsside til Søknad om avkjørsel. Tilsvarende for Søknad om dispensasjon for byggegrense.

Opplysninger som søker fyller ut i søknadsskjemaet og tilhørende data fra planregistre, vegdatabank mv sammenstilles i et *Saksunderlag* (kap 3 Saksunderlag) som vil bli sendt til *riktig vedtaksmyndighet* (kap 4 Fordeling av søknader til riktig vedtaksmyndighet).

Viktig informasjon om tjenestene

- Saksunderlagene blir levert via SvarUt/FIKS til kommunens organisasjonsnummer. Statens vegvesen vil også motta saksunderlagene via FIKS. Dersom kommunen ikke er koblet for mottak via FIKS, vil kommunen motta saksunderlaget på sin Altinn-meldingsboks.
- Kommuner som tar gebyr må varsle søker før de starter sin saksbehandling.

- Løsningene gir pr i dag ikke automatisk tilbakemelding på mottatt søknad. Hver kommune må derfor vurdere rutiner på å gi søker tilbakemelding når saken er mottatt/når saksbehandling startes.
- Det nasjonale planregisteret som forvaltes av Geonorge.no/Norge Digitalt er en sentral kilde i disse tjenestene. Logikken for fordeling av søknader, samt plandata som hentes opp i saksunderlaget er basert på at planregisteret er oppdatert. For optimalt nytte av tjenestene er det derfor en fordel for kommunene at dette registeret oppdateres jevnlig:
<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kartverket/planregisterstatus-wms/560eab89-41a7-49a1-97f3-690d9745f1a7>

Tilpasninger som kan gjøres i tjenestene for hver enkelt kommune:

- Leveranse av saksunderlaget til ulike organisasjonsnummer hos kommunen avhengig av søknadstype
- Lenke til kommunens egne veiledere (hvis kommunen har strengere/andre krav enn de generelle kravene som er angitt i tjenestene)

Hvordan få hjelp og mer informasjon, Videreutvikling

Kommentarer og faglige innspill til disse søknadsløsningene kan sendes til <https://www.vegvesen.no/om+statens+vegvesen/kontakt-oss>. Saksbehandlere i kommunene og i de respektive avdelinger hos Statens vegvesen bør samsnakke om enkeltsøknader og utveksle erfaringer knyttet til disse søknadsløsningene.

KS vil på sin side legge ut informasjon om dette på SvarUt-bloggen (<https://svarut.wordpress.com/blog/>)* og på KS digitalisering sin Facebook-side. Dette inngår som en del av KS sitt arbeid med å koordinere innsatsen og samordne kommunal sektor innenfor digitaliseringsområdet.

* Saksbehandlere hos aktuelle vedtaksmyndigheter kan henvende seg til svurut@ks.no for å få tilsendt passordet til denne bloggen.

Pilot-kommunene fortsetter som brukergruppe/ referansegruppe.

---

2 Informasjon til søkere og søknadsskjema

Generell informasjon om temaene avkjørsel og dispensasjon fra byggegrense og de tilhørende søknadsskjemaene ligger på Statens vegvesens hjemmesider;
<https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/langs-veien>.

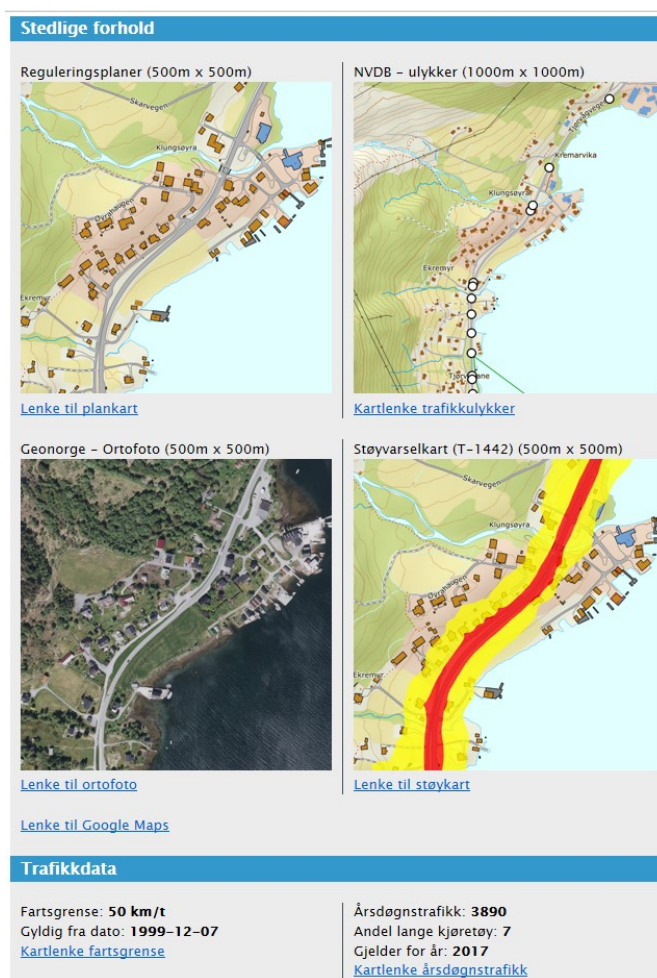
I søknadsskjemaene bes søkeren om å fylle ut relevante opplysninger i hht til disse trinnene:

Figur 2; Struktur for trinnene i søknadskjema for dispensasjon for byggegrense. Tilsvarende også for søknad om avkjørsel.

3 Saksunderlag

Opplysningen fra søker kombineres med tilgjengelige data fra Kartverket, Norsk vegdata-bank mm og sammenstilles i et Saksunderlag, jfr figuren nedenfor som viser utsnitt fra et slikt saksunderlag.

Figur 3: Utsnitt fra et saksunderlag (ikke reell sak).

Dokumentet (i html-format) inneholder opplysninger fra søker om hvilken veg og hvilket område det gjelder, formålet med søknaden sammen med aktuelle stedlige data om trafikk, fartsgrenser, ulykker, støy, plansituasjon m.v. Dette gir saksbehandlerne en verdifull oversikt

over – og dessuten direkte tilgang til utdypende informasjon i Planregister, Matrikkel m.v., informasjon som det til nå har vært tidkrevende å hente fram i hver enkelt sak.

Veiledning til saksunderlagene:

Bokmål; [for avkjørsel](#); og [for dispensasjon fra byggegrense](#);

Nynorsk: [for avkøyrse](#) og [for dispensasjon frå byggegrense](#)

4 Fordeling av søknader til riktig vedtaksmyndighet

Hvem som er vedtaksmyndighet for slike saker er ikke alltid så enkelt å forstå, bortsett fra søknader som er knyttet til kommunale veger. Disse skal alltid behandles av kommunen.

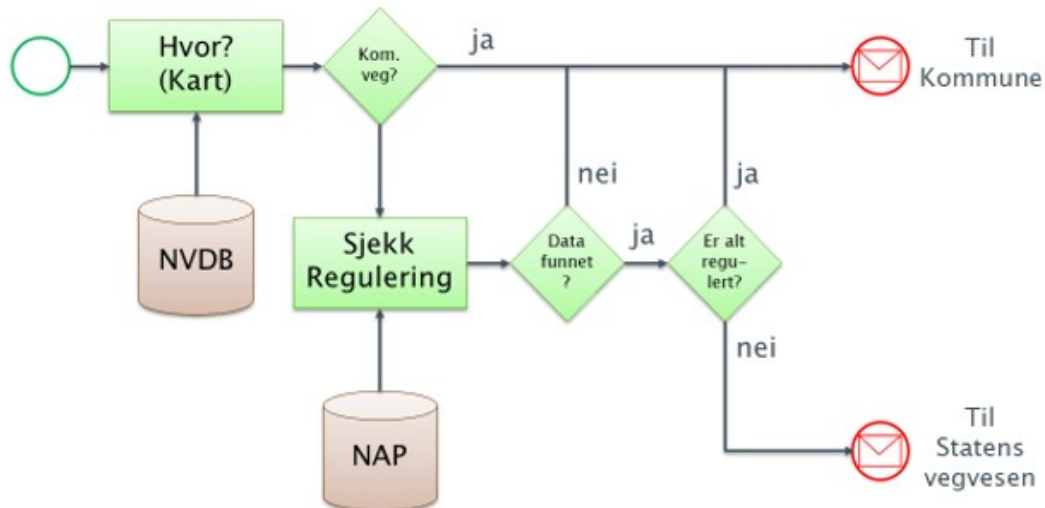
Det er lagt mye vekt på at denne løsningen skal redusere antall søknader som tidligere har kommet til feil vedtaksmyndighet.

For tiltak langs *riks- og fylkesveger* er det kort fortalt slik at i tillegg til vegeierstatus er det forhold som planstatus i området og hjemmel for aktuell byggegrense som er avgjørende for hvem som skal behandle slike søknader: I dag er det kommunen eller Statens vegvesen som er vedtaksmyndighet, fra 1.1.2020 kommer også fylkeskommunene inn som en 3. vedtaksmyndighet.

Søknadsløsningene fritar altså søkerne fra å finne ut hvem søknadene skal sendes til. Det formelle grunnlaget for hvem som er vedtaksmyndighet er forklart grundigere i dokumentene det er vist til i avsnittet Veiledning til saksunderlagene.

Søknad om Avkjørsel – digital fordeling

Flytskjemaet nedenfor viser litt forenklet hvordan søknad om avkjørsler fordeles digitalt til aktuell vedtaksmyndighet:

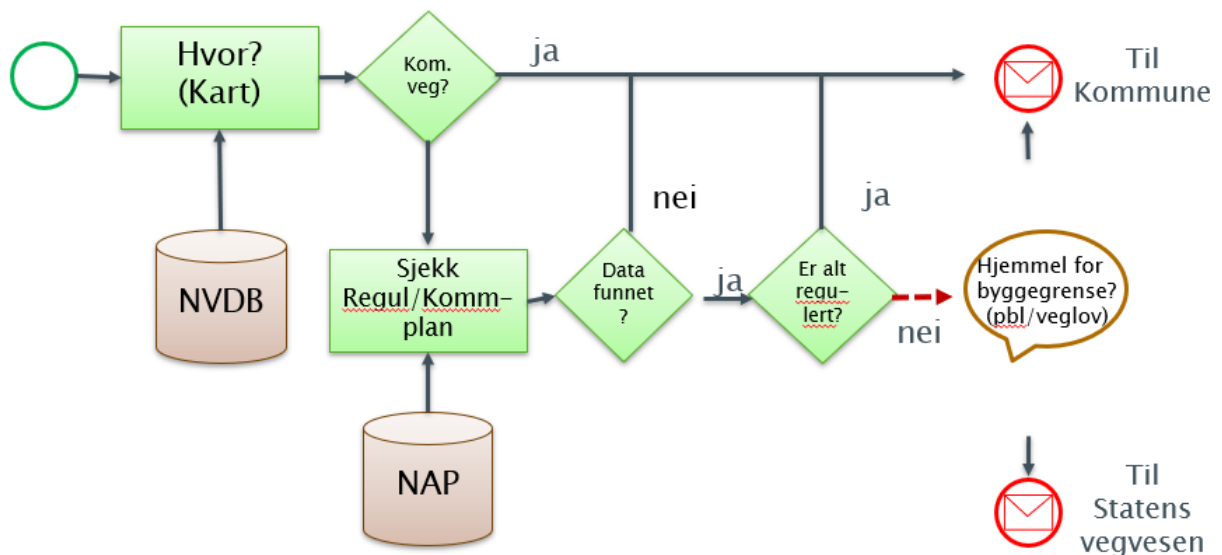

Figur 4: Flytskjema/forenklet framstilling av hvordan søknad om avkjørsel til offentlig veg fordeles digitalt til riktig vedtaksmyndighet. (NAP = National Access Point el. Nasjonalt tilgangspunkt)

Som vist i skjemaet ovenfor går alle søknader som er knyttet til kommunal veg direkte til kommunen, uansett. For søknader som er knyttet til fylkesveg og riksveg sjekker løsningen i Planregisteret hos Kartverket om vegen og den tilhørende tomt/eiendom (begge deler) er regulert eller underlagt andre bestemmelser i hht til plan- og bygningsloven. Disse opplysningen kombineres med hva søkerne har opplyst om formålet med søknaden – i forhold til gjeldende planformål i området. Utfallet av disse sjekkpunktene er bestemmende for hvilken vedtaksmyndighet søknaden tilhører og dermed blir sendt til. Fordi det kan være feilkilder i datamaterialet eller at søker legger inn feil opplysninger er det viktig at saksbehandlerne sjekker om opplysningene i saksunderlaget er korrekte. Dette er særlig viktig for å kontrollere om saken er kommet til riktig vedtaksmyndighet, ev må videresendes.

Søknad om dispensasjon fra byggegrense – digital fordeling

Flytskjema/Figur 2 viser på tilsvarene måte hvor søknad om dispensasjon fra byggegrense fordeles til riktig vedtaksmyndighet:

Figur 5: Flytskjema/forenklet framstilling av hvordan søknad om dispensasjon fra byggegrense til offentlig veg fordeles digitalt til riktig vedtaksmyndighet.

Alle søknader som gjelder tiltak langs kommunale veger blir også i dette tilfellet sendt til kommunen. For søknader knyttet til fylkesveg og riksveg sjekker løsningen om den aktuelle vegen er regulert. Pga manglende digitale opplysninger om byggegrense stilles det spørsmål til søkeren om byggegrense. Svaret fra søkeren gir føringer for hvor søknaden fordeles. Se mer om dette i neste avsnitt.

5 Ikke alle grunnlagsdataene er digitalisert – konsekvenser og kompromisser i søknadsløsningene

I motsetning til vedtatt arealbruk (ihht pbl) er det pr i dag ikke mulig å kunne hente ut opplysninger digitalt om den faktiske byggegrense (konkret avstand og lovhjemmel) på tilfeldige steder langs det offentlige vegnettet.

For at manglende digitale opplysninger ikke skal forsinke utviklingen av en digital tjeneste for byggegrensesøknader, er dette i denne omgang «løst» ved å legge til grunn det søkeren konkret har funnet ut om byggegrensen på det aktuelle stedet. Med støtte i tilhørende veiledning blir søkeren derfor bedt om å svare på disse spørsmålene:

Hva er gjeldende byggegrense?

Usikker på hvordan du finner byggegrensen? [Se veiledning.](#)

Byggegrense er fastsatt i:

Kommuneplan eller kommunedelplan

Reguleringsplan

Veglova § 29

Vet ikke

Figur 6: Spørsmål til søkeren om gjeldende byggegrense.

Den digitale fordelingen av byggegrensesaker til antatt riktig vedtaksmyndighet lener seg mye på hva søkeren svarer på disse spørsmålene. I en del situasjoner kan det være vanskelig for en søker å svare riktig på disse spørsmålene. Derfor kan det oppstå feilsendinger med tilhørende ekstraarbeid hos saksbehandlere og ev tap av tid for søkeren. Med søkerens lokalkunnskap samt tilgjengelig veiledningsstoff synes det likevel så langt at omfanget av feilsendinger ikke er svært stort. Sett i forhold til tidligere søknadsløsninger er dette en betydelig forbedring.

Avkjørsel- og byggegrensespørsmål er for mange søkere ofte to sider av samme sak. Derfor har det vært lagt vekt på å utvikle digitale løsninger for disse temaene mest mulig etter samme lest, og mer eller mindre samtidig. Samarbeidet med Kartverket i dette utviklingsarbeidet har skapt forståelse for forbedringer i digitale planverk når det gjelder digitalisering av byggegrenser. Dette vil i sin tur gjøre at denne tjenesten etter hvert vil bli enklere og mer treffsikker ift fordeling til riktig vedtaksmyndighet.

Mottak av søknader hos vedtaksmyndighet

Ved mottak av slike søknader må saksbehandlere i tråd med bestemmelsene om [Veiledningsplikt](#) og [Samordningsplikt](#) kontrollere om opplysningene i søknaden synes riktige, enten det er opplysninger som søkeren selv har lagt inn eller om de er hentet fra offentlige kilder som Kartverket, Nasjonal Vegdatabank m.v.

6 Kort om bakgrunn, prosjekt og pilot

KS og Statens vegvesen samarbeider om søknadsløsninger

Forvaltningsspørsmål langs offentlige veger

Eierskapet til det offentlige vegnettet i Norge er tredelt – med hhv kommunale veger, fylkesveger og riksveger. I forvaltningssaker knyttet til fylkes- og riksvegnettet har kommunene og Statens vegvesen lange tradisjoner for samarbeid og arbeidsdeling om tema som avkjørsler, byggegrenser, fartsgrenser, arealplaner med mer. Denne arbeidsformen har formelt sett årsak i at bestemmelsene i plan- og bygningsloven og veglova i stor grad griper

inn i hverandre, og fordi kommunene og Vegvesenet har ulike ansvarsområder, men likevel behov for og felles interesse av å samordne disse.

Digitalisering, pilotforsøk og samordning

SVV startet i 2015 prosjektet «Veg- og trafikksøknader på nett», der Søknad om Avkjørsel ble utpekt som pilot. KS ble etterhvert invitert med i dette prosjektet, og har på sin side involvert noen kommuner som har gitt verdifulle innspill i det nevnte pilotarbeidet.

Resultatet av dette arbeidet foreligger som

Digital løsning for Søknader om avkjørsel til offentlig veg, og for Søknad om dispensasjon fra byggegrense.

Søknadsskjemaene skal kunne brukes på alle offentlige veger

Det er lagt til rette for at løsningene skal kunne brukes for søknader knyttet til alle offentlige veger. I samarbeid med KS har Statens vegvesen laget disse løsningene som kan brukes av alle landets kommuner. Søknadsskjemaene vil ligge på Vegvesenets hjemmesider med pålogging via Din Side. Kommuner som også vil benytte seg av disse søknadsløsningene for sitt kommunale vegnett kan linke til disse løsningene fra sine hjemmesider.

Enklere for søkerne og bedre saksgrunnlag for de som skal behandle søknadene. («berike»)

Når søkeren skriver inn opplysninger om hvilken veg og eiendom det gjelder, tilføres det data fra relevante registre hos Vegvesen, Kartverket, kommune som plansituasjon, trafikkmengde, fartsgrense, ulykker, støyforhold mm. I sum presenteres dette som et digitalt saksgrunnlag for den aktuelle vedtaksmyndighet.

Samarbeidet mellom KS og Vegvesenet har mange fordeler:

- Bedre kvalitet på søknader som gir mer effektiv saksbehandling for både kommuner og Statens vegvesen
- Bedre brukervennlighet for søker med én felles kanal inn for søknad om avkjørsler og søknad om dispensasjon fra byggegrense uansett vedtaksmyndighet
- Felles søknadsskjemaer for kommuner og Statens vegvesen sikrer at søknader sendes til riktig vedtaksmyndighet
- Kostnadsbesparelser ved utvikling og drift av felles løsning

---

Begge løsningene er tilrettelagt for de endringer som regionreformen vil medføre for oppgaver og ansvarsdeling for fylkesveger.

Statens vegvesen 26 juni 2019